

Baggrundsnotat: Antagelser i fordelingsberegninger af selskabsskattelettelse

I dette notat beskrives nærmere de regneeksempler, der illustrerer fordelingsvirkningerne af en nedsættelse af selskabsskatten med 2 pct.point (fra 22 til 20 pct.), som er præsenteret i kapitel IV i *Dansk Økonomi, forår 2023*. Notatet beskriver nogle overordnede problemstillinger forbundet med at lave fordelingsberegninger af selskabsskattelettelse, de mere konkrete beregningsantagelser, fremgangsmåden i beregningerne samt de forskellige resultater.

1 Indhold

2	Overordnede problemstillinger	1
3	Antagelser om fordeling af gevinsten på befolkningsgrupper	3
4	Definition af grupper og analysepopulation	4
5	Indkomstbegreb og antagelser om skattesatser	5
6	Resultater	6
6.1	Sammenligning med lettelse i forskellige personskatter	6
6.2	Fortolkning af en ændring i Gini-koefficienten	7
6.3	Følsomhedsberegninger af antagelse om nedvæltning	8

2 Overordnede problemstillinger

Beregningerne er på flere måder utraditionelle i forhold til sædvanlige danske fordelingsberegninger foretaget af såvel ministerierne som De Økonomiske Råds Sekretariat og andre institutioner:

For det første indgår selskabsindkomst – og dermed dens beskatning – ikke i husholdningernes disponible indkomst, som er det almindeligt anvendte indkomstbegreb i sådanne beregninger. Nærværende beregninger tillægger alligevel en imputeret gevinst fra selskabsskattelettelsen til den normalt beregnede disponible indkomst. Det

skønnes at være en informativ måde at indikere den reelle fordelingsmæssige virkning af selskabsskattelettelsen, der alt andet lige forøger ejernes reelle indkomst og forbrugsmuligheder, selvom gevinsten i første omgang vil tilfalde deres selskaber og dermed værdien af disse. Det kan sammenlignes med tilsvarende beregninger af eksempelvis fordelingsmæssige virkninger af forbrugsafgifter og andre indirekte skatter og af offentligt forbrug, som også lejlighedsvis foretages af forskellige institutioner, herunder ministerierne, selvom ændringer heri ikke direkte påvirker den disponible indkomst.

For det andet belyser nærværende beregninger ikke blot den umiddelbare effekt af selskabsskattelettelsen – hvor hele gevinsten antages at tilfalde aktionærerne – men også forskellige formodede afledte effekter af ændringer af skattelettelsen, specielt en antagelse om, at halvdelen af gevinsten på længere sigt tilfalder lønmodtagere. Også dette er anderledes end den sædvanlige tilgang i fordelingsberegninger ved eksempelvis ændringer i personskatter og overførsler, hvor man normalt måler den direkte effekt for uændret adfærd. Inddragelsen af afledte virkninger er dog i overensstemmelse med ministeriernes hidtidige fremgangsmåde netop på selskabsskatteområdet, idet deres begrundelse for at antage, at selskabsskatten ikke påvirker indkomstfordelingen, netop bygger på bestemte antagelser om de afledte effekter. Der er et velfærdsteoretisk argument for, at det vil være mest retvisende at måle den umiddelbare effekt uden at tage personernes adfærdsændringer med i betragtning, idet den direkte effekt kommer tættest på den egentlige nyttevirkning for personen,¹ som indkomstberegningen oftest kan betragtes som et ufuldstændigt forsøg på at approksimere. Samtidig er det et problem ved at medtage formodede afledte effekter, at disse kan være svære at bestemme og afgrænse præcist, sådan at resultatet bliver mindre gennemskueligt og mere diskutabelt. Det er dog alligevel gjort i nedenstående beregning, da diskussionen om fordelingsvirkninger af selskabsskatter netop ofte fokuserer på spørgsmålet om deres eventuelle nedvæltning i medarbejdernes lønninger. Som kapitel IV beskriver, er der et betydeligt empirisk belæg for en delvis lønnedvæltning, og der er også en tradition i f.eks. amerikanske fordelingsberegninger for at indregne en sådan formodet generel ligevægtseffekt.

En tredje problemstilling går på, at der ikke findes tilgængelige data, der gør det muligt at fordele de selskabsindkomster, som de forskellige danske selskaber modtager, ud på de faktiske ejere af de konkrete selskaber. Der er derfor foretaget en imputering, så gevinsten ved skattelettelser antages at tilfalde danske husholdninger proportionalt med den registrerede størrelse af deres beholdning af noterede og unoterede aktier. En tilsvarende antagelse er gjort med hensyn til pensionsdepoter for den andel af selskabsaktierne, der er antaget ejet af pensionskasser mv. Dermed tages ikke hensyn til, at husholdningerne eksempelvis har forskellige andele af udenlandske og danske aktier, eller at de forskellige pensionsdepoter kan have forskellig sammensætning af aktier og andre værdipapirer, og også for danske selskaber er der ikke en én-til-én

---

¹ Dette følger af det såkaldte indhylningsteorem.

sammenhæng mellem aktiernes værdi og den betalte selskabsskat. Den foretagne imputering kan sammenlignes med den imputering af indkomst fra ejerboliger, der foretages som standard i sædvanlige danske fordelingsberegninger. Her kender man normalt heller ikke den konkrete årlige reelle indkomst (lejeværdi af boligen) fra de enkelte boliger, men antager typisk, at den udgør en bestemt procentsats af ejendomsværdien, som findes i registrene.

3 Antagelser om fordeling af gevinsten på befolkningsgrupper

Der antages i det følgende en reduktion i selskabsskattesatsen på 2 pct.point. Det indebærer en umiddelbar selskabsskattelettelse på 6,4 mia. kr. Der beregnes to scenarier af nedvæltning mellem ejere og lønmodtagere, som er beskrevet nedenfor.

Umiddelbar effekt (hele beløbet tilfalder ejerne).

På baggrund af oplysninger fra Finansministeriet antages, at 36 pct. af de danske aktieselskaber ejes af udlændinge. Det er dermed kun virkningen af de 64 pct., der indgår i de viste fordelingsberegninger. Ifølge Finansministeriet fordeles det danske ejerskab på 48 pct., der ejes direkte af danske husholdninger, og 14 pct., der ejes af pensionskasser, mens 6 pct. ejes af stat og kommuner og 33 pct. af fonde. Dvs. det er igen kun 62 pct. af de danskejede aktier (sum af husholdningers og pensionskassers andele), som vil optræde i de personlige fordelingsberegninger. Det antages derfor, at af de 6,4 mia. kr. vil knap 2 mia. kr. tilfalde husholdningerne direkte i forhold til størrelsen af deres aktiedepoter, mens 573 mio. kr. vil tilfalde husholdningerne i forhold til størrelsen af deres pensionsdepoter (dog antages, at der efterfølgende betales den relevante personindkomstskat af denne gevinst, jf. nedenfor). Se tabel 1 for oversigt over fordelingen af gevinster.

Effekt inkl. nedvæltning i løn

I det andet scenarie antages, at gevinsten deles ligeligt mellem lønmodtagere og aktionærer. Dvs. der fordeles 3,2 mia. kr. proportionalt ud på al lønindkomst. For aktionærernes vedkommende halveres beløbene i foregående punkt, dvs. knap 1 mia. kr. tilfalder ejerne af husholdningernes aktiebeholdninger, og ca. 286 mio. kr. tilfalder personer med pensionsdepoter. Der regnes i hovedscenariet ikke med en afledt effekt på overførselsindkomster, dvs. det antages, at disse ikke påvirkes, men offentligt ansattes lønninger påvirkes på linje med privatansattes, så alle lønmodtagere får andel i de 3,2 mia. kr.

TABEL 1 FORDELING AF INDKOMSTER PÅ GRUPPER

	Umiddelbar effekt		50 pct. nedvæltning i løn	
	Pct.	Mia. kr.	Pct.	Mia. kr.
Samlet	100	6,4	100	6,4
Løn	0	0,0	50	3,2
Selskabsejere	100	6,4	50	3,2
Udenlandske ejere	36	2,3	36	1,2
Danske aktieejere	64	4,1	64	2,0
Heraf indgå i beregningen				
<i>Husholdninger</i>	31	2,0	31	1,0
<i>Pensionskasser</i>	9	0,6	9	0,3
Heraf indgår ikke i beregningen				
<i>Stat og kommuner</i>	4	0,2	4	0,1
<i>Fonde</i>	21	1,4	21	0,7

4 Definition af grupper og analysepopulation

For at undgå, at indkomstfordelingen er påvirket af de særlige omstændigheder under coronapandemien, foretages beregningerne på data fra 2019.

Fastlæggelse af de berørte grupper

I beregningerne afgrænses de tre berørte grupper som følger:

- Lønmodtagere: personer med lønindkomst.
- Aktionærer: personer med positiv beholdning af noterede aktier samt personer med unoterede aktier.²
- Personer med aktiver i pensionsdepoter: personer med positiv pensionsformue. Pensionsformue omfatter alle pensionsudbydere og indeholder derfor pensionsformuer i pensionskasser, firmapensionskasser, forsikringsselskaber, pengeinstitutter, ATP og Lønmodtagernes Dyrtidsfond.

Til beregning af Gini-effekterne ved 50 pct. nedvæltning på forskellige indkomst- og lønmodtagergrupper er lavet følgende afgrænsninger:

- Løn- og overførselsmodtagere: Personer med lønindkomst eller overførselsindkomst. Overførselsindkomst inkluderer bl.a. dagpenge, kontanthjælp, SU, offentlige pensioner (herunder efterløn) samt overførsler som boligstøtte og børnetilskud.
- Privatansatte: Personer, der ultimo november er ansat med primær beskæftigelse i den private sektor.

² Data for unoterede aktier er kun tilgængeligt fra 2020, og værdien af de unoterede aktier nedskrives derfor med stigningen i den samlede disponible indkomst fra 2019 til 2020.

- Privatansatte ledere: Personer i den private sektor ansat i stillinger, hvor arbejdsfunktionen er kategoriseret som ledelsesarbejde.

Afgrænsning af analysepopulation

Der foretages en række afgrænsninger af analysepopulationen.

Analysepopulationen afgrænses til personer i familier, der opfylder følgende:

- alle voksne bor i Danmark både primo og ultimo året
- alle voksne er fuldt skattepligtige i Danmark i analyseåret
- familiens beregnede disponible indkomst er forskellig fra 0 og ikke lig den grønne check
- familien består ikke af et udeboende barn under 18 år.

Familierne i opgørelsen er de såkaldte E-familier, som Danmarks Statistik definerer. Personerne i en E-familie bor på samme adresse, og en E-familie består af en enlig eller et par med eller uden børn. Hjemmeboende børn regnes med til deres forældres familier, hvis de opfylder følgende en række krav. Hvis ikke kravene er opfyldt, udgør det hjemmeboende barn sin egen E-familie.

5 Indkomstbegreb og antagelser om skattesatser

Gini-koefficienten sammenligner indkomster mellem forskellige personer. Der tages i beregningen af Gini-koefficienten hensyn til, at der er stordriftsfordele forbundet med at bo flere i en husstand, idet en række udgifter slet ikke eller kun delvis afhænger af antallet af personer i husstanden. For at gøre indkomsterne og dermed forbrugsmulighederne sammenlignelige på tværs af familier med forskellig størrelse korrigeres hver families indkomst med en såkaldt ækvivaleringsfaktor. Hver person i en familie optræder i beregningerne med en indkomst, der svarer til familiens samlede indkomst af den givne type divideret med ækvivaleringsfaktoren, der beregnes som (antal familiemedlemmer)^{0,6}.

Før stigningen i løn eller aktieindkomst som følge af skattelettelsen tillægges den disponible indkomst, tages der højde for, at der betales skat af gevinsterne. Der regnes med en skattesats på 38,9 pct. på lønindkomst og overførsler, hvilket følger skatteministeriets beregning af den gennemsnitlige marginalsattesats af lønindkomst for skattepligtige personer.³ Antagelsen om en ensartet indkomstsattesats for alle lønmodtagere kan være med til at overvurdere ændringen i Gini, da der dermed ikke tages højde for progressionsgrænserne i personindkomstbeskatningen. For selskabsindkomsten tilknyttet aktiedepoter benyttes gennemsnittet af de to skattesatser for aktieindkomst på 27 pct. og 42 pct., hvilket giver en sats på 34,5. For

³ <https://www.skm.dk/skattetal/statistik/arkiv/marginalsatten-for-samtligeskattepligtige-i-2016/>

selskabsindkomsten tilknyttet pensionsformue antages, at pensionsudbetalinger beskattes med 40 pct., som også benyttes af Danmarks Statistik.⁴

I beregning af fordelingseffekterne tillægges den disponible indkomst selskabsskattelettelsen efter, at den relevante personindkomstskat er betalt. Når gevinsten af skattelettelsen nedvæltes på fx lønmodtagere, fordeles den på baggrund af den enkelte lønmodtagers lønandel af den samlede lønsum.

6 Resultater

Beregningen af Gini-koefficienten foretages i to scenarier som beskrevet i afsnit 1:

- 1) Umiddelbar virkning: hvor hele selskabsskattelettelsen tilfalder selskabsejere.
- 2) Effekt inkl. nedvæltning i løn: hvor selskabsskattelettelsen nedvæltes ligeligt på lønmodtagere og selskabsejere.

Ved en skattelettelse på 6,4 mia. kr. er den umiddelbare stigning i Gini-koefficienten 0,0584, mens stigningen i Gini-koefficienten er lavere (0,0452), når skattelettelsen nedvæltes 50 pct. i lønindkomst, jf. tabel 2. Da størstedelen af lempelsen tilfalder fonde eller udenlandske aktionærer, og knap 40 pct. af resten antages beskattet som aktieindkomstskat mv., forøges den disponible indkomst dog kun med 1,7 mia. kr. (umiddelbar effekt) henholdsvis 2,8 mia. kr. (50 pct. nedvæltning).

TABEL 2 ÆNDRING I GINI-KOEFFICIENT

Skattelettelsens størrelse	Umiddelbar virkning	50 pct. nedvæltning i løn
100 mio. kr. i øget disponibel indkomst ^a	0,0034	0,0016
6,4 mia. kr.	0,0584	0,0452

a) Tallene er skaleret, så der deles 100 mio. kr. efter skat ud i øget disponibel indkomst.

Anm.: Gini-koefficienten er skaleret op med faktor 100, så den i fravær af negative indkomster vil ligge mellem 0 og 100. Gini-koefficienten er i 2019 beregnet til 29,8.

Kilde: Egne beregninger på baggrund af lovmodellens datagrundlag.

6.1 Sammenligning med lettelser i forskellige personskatter

For at give et mere informativt indtryk af progressiviteten i selskabsskatten under de anvendte forudsætninger kan man sammenligne med effekten på Gini-koefficienten af en sammenlignelig skattelettelse i form af en nedsættelse af en anden indkomstskat med samme samlede ændring af den disponible indkomst. I tabel 3 gengives fordelingseffekten af at nedsætte en række forskellige personindkomstskattesatser svarende til en stigning i den disponible indkomst på 100 mio. kr. ifølge *Dansk Økonomi, forår 2019*, kapitel IV. I tabel 2 er gengivet de tilsvarende ændringer ved en

⁴ <https://www.dst.dk/da/Statistik/dokumentation/Times/Moduldata-for-Formue-og-gaeld/Formue-og-gaeld/FORMUEART>

selskabsskattelettelse, der tilsammen forøger den disponible indkomst med 100 mio. kr. Den disponible indkomst er steget ca. 11 pct. fra 2016 til 2019, og eksperimentet, der indgår i tabel 2, er dermed reelt tilsvarende mindre end beregningerne i tabel 3, målt i forhold til befolkningens indkomster. Med forbehold herfor ses det, at selskabsskatten målt ved den umiddelbare virkning medfører en ændring i Gini-koefficienten på 0,0034, hvilket placerer den blandt de mest progressive skatter i tabel 3. Tages højde for en nedvæltning på 50 pct. i lønindkomst, bliver ændringen 0,0016. Det er mindre end ved en ændring i aktieindkomstskatten og nogenlunde på linje med en ændring i ejendomsværdiskattens lave sats.

TABEL 3 FORDELINGSEFFEKT AF SKATTELETTELSER I FORSKELLIGE PERSONSKATTER

Tabellen er en gengivelse af tabel II.4 i *Dansk Økonomi, forår 2019*, der viser den absolutte ændring i Gini-koefficienten, hvis den angivne skattesats ændres, så provenuet mindskes med 100 mio. kr.

	Ændring i Gini-koefficient
Kapitalindkomstskattesatser	
Topskat, kapitalindkomst	0,0060
Rentefradrag, høj sats	0,0001
Rentefradrag, lav sats	0,0023
Aktieskat, lav sats	0,0025
Aktieskat, høj sats	0,0061
Ejendomsværdiskat, lav sats	0,0013
Ejendomsværdiskat, høj sats	0,0062
Andre skattesatser	
Topskat, arbejdsindkomst ^{a)}	0,0052
Bundskat	0,0001
Kommuneskat	0,0001
Kirkeskat	0,0004
AM-bidrag	0,0007
Beskæftigelsesfradragssats	-0,0027

Anm.: Gini-koefficienten er i udgangspunktet 28,6 i disse beregninger. Koefficienterne er beregnet på baggrund af den ækvivalerede disponible indkomst i 2016.

Kilde: *Dansk Økonomi, forår 2019*.

6.2 Fortolkning af en ændring i Gini-koefficienten

Et mere håndgribeligt indtryk af, hvor stor reel betydning en given skatteændring har for indkomstfordelingen, kan fås ved at omregne til konkrete indkomstforskelle mellem personer i befolkningen. Det gælder, at Gini-koefficienten kan fortolkes som halvdelen af den forventede indkomstforskel (relativt til gennemsnitsindkomsten) mellem to tilfældigt valgte personer i befolkningen. I de anvendte beregninger i tabel 2 var Gini-koefficienten i 2019 i udgangspunktet 29,79 pct., og den gennemsnitlige ækvivalerede

disponible indkomst blandt personerne var 284.775 kr. Dermed var den forventede indkomstforskel mellem to tilfældige personer $0,2979 \cdot 2 \cdot 284.775 = 169.651$ kr. I scenariet med umiddelbar virkning forøges den gennemsnitlige (ækvivalerede) disponible indkomst med 405 kr. til 285.180 kr., og Gini-koefficienten stiger til 29,85. Dermed stiger den forventede indkomstforskel mellem to tilfældige personer til $0,2985 \cdot 2 \cdot 285.180 = 170.225$ kr. Den forventede indkomstforskel er altså steget med 574 kr. ($170.225 - 169.651$) målt i ækvivaleret disponibel indkomst.

Når den forventede indkomstforskel er steget, skyldes det både, at gennemsnitsindkomsten simpelthen er steget, og at de relative indkomstforskelle er steget. Man kan dekomponere forskellen ved at betragte en proportional stigning i den ækvivalerede disponible indkomst med samme gennemsnitlige merindkomst (405 kr.), men en uændret ginikoefficient. Den ville medføre en stigning i den forventede indkomstforskel mellem to tilfældige personer på 241 kr. Det er således godt halvdelen af ændringen i den forventede indkomstforskel, der skyldes stigning i indkomstforskelle.

I scenariet med 50 pct. lønnedvæltning er den samlede stigning i den disponible indkomst noget større, fordi en mindre andel nu tilfalder udland og fonde. Derfor stiger den gennemsnitlige ækvivalerede disponible indkomst i dette tilfælde med 698 kr., mens den forventede indkomstforskel mellem to tilfældige personer stiger med 674 kr.

6.3 Følsomhedsberegninger af antagelse om nedvæltning

Ændres antagelserne omkring nedvæltning på lønmodtagere, har dette betydning for Gini-koefficienten. Dette fremgår af tabel 3, hvor 50 pct. af en skattelettelse på 6,4 mia. kr. fordeles på forskellige grupper af løn- og overførselsmodtagere. Ændringen i Gini-koefficienten stiger, når skattelettelsen fordeles alene på ledere frem for løn- og overførselsmodtagere, idet det i stigende grad er personer, der i forvejen har højest disponibel indkomst, der får glæde af skattelettelsen.

TABEL 3 ÆNDRING I GINI-KOEFFICIENT VED 50 PCT. NEDVÆLTNING PÅ FORSKELLIGE GRUPPER

	Ændring i Gini-koefficient
Løn- og overførselsmodtagere	0,0227
Lønmodtagere	0,0452
Privatansatte lønmodtagere	0,0488
Privatansatte ledere	0,1152

Anm.: Beregningerne er foretaget for en skattelettelse på brutto 6,4 mia. kr. der medfører en samlet stigning i befolkningens disponible indkomst på 2,8 mia. kr. Gini-koefficienten er skaleret op med faktor 100, så den i fravær af negative indkomster vil ligge mellem 0 og 100. Gini-koefficienten er i 2019 beregnet til 29,8.

Kilde: Egne beregninger på baggrund af lovmodellens datagrundlag.